

MONOGRAPH

MANAGEMENT, FINANCE, ECONOMICS: MODERN PROBLEMS AND WAYS OF THEIR SOLUTIONS

DOI 10.46299/ISG.2021.MONO.ECON.II
ISBN 978-1-63848-667-1
BOSTON (USA) – 2021
ISG-KONF.COM

ISBN - 978-1-63848-667-1

DOI - 10.46299/ISG.2021.MONO.ECON.II

*Management, finance,
economics: modern problems and
ways of their solutions*

Collective monograph

Boston 2021

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

ISBN - 978-1-63848-667-1

DOI- 10.46299/ISG.2021.MONO.ECON.II

Authors - Долбнєва Д., Косташ Т.В., Михалків А.А., Мишкович О., Golubkova I., Levinska T., Сухоставець А.І., Юрченко В., Яровий В., Абрамова М.В., Слюсаренко М.О., Васьківський Ю.П., Васьківська К.В., Денисенко М.П., Бреус С.В., Потетюєва М., Чизмар І., Шпортюк Н., Khoma I., Polova O., Voytsekhovska Y., Matviy I., Zaitseva V., Tsviliy S., Gurova D., Korniienko O., Mamotenko D., Блешмудт Д., Кирчата І.М., Напольських Х. Климчук М., Льїна Т., Поляк О., Борохович Є., Кухарук А., Трусова Н., Сакун А., Пристемський О., Burdonos L., Oleynik O., Railianova V., Oleynik O., Striuk Y., Shmanatova A., Irchyshyna M., Sytnyk H., Olesenko I., Виноградня В.М., Квасницька Р., Доценко І., Вітюк Л., Berezovskyi D., Farat O., Danko T., Yavorska N., Melnyk L., Dehtyarova I., Matsenko O., Kubatko O., Kharchenko M., Коненко В.В., Ніколаєнко І., Новохацька Г. Marekha I.S., Гусенко О., Михайленко О., Краснікова Н., Prokudin G., Chupaylenko O., Kozlov A., Shuienkin V., Zakusylo P., Kharchenko V., Kozachuk V., Havrych H., Voronina A., Іваницька О.М., Ткачова Н.М., Казанська О.О., Живко З.Б., Родченко С.С., Руда І.І., Боруцька Ю.З., Бойко О.Т., Iukhno A., Волківська А., Семенюк Т., Борис В., Чечетова Н.Ф., Чечетова-Терашвілі Т.М., Лелюк Н.С., Бойко Т., Рой В., Сахненко О., Марчишинець О.

REVIEWER

Kvasnytska Raisa Doctor of Economics, Professor of Finance, Banking and Insurance, Khmelnytsky National University

Dovgal Olena Dr.Sc. of Economics, Professor (Full), Professor of the Department of International Economic Relations of V.N.Karazin Kharkiv National University.

Breus Svitlana Doctor of Economic Sciences, Associate Professor, Professor of the Department of Management and Public Administration, Kyiv National University of Technologies and Design.

Slavkova Olena Doctor of Economics, Professor, Head of the Department of Public Administration and Administration of Sumy National Agrarian University

Published by Primedia eLaunch
<https://primediaelaunch.com/>

Text Copyright © 2021 by the International Science Group(isg-konf.com) and authors.

Illustrations © 2021 by the International Science Group and authors.

Cover design: International Science Group(isg-konf.com). ©

Cover art: International Science Group(isg-konf.com). ©

All rights reserved. Printed in the United States of America. No part of this publication may be reproduced, distributed, or transmitted, in any form or by any means, or stored in a data base or retrieval system, without the prior written permission of the publisher. The content and reliability of the articles are the responsibility of the authors. When using and borrowing materials reference to the publication is required.

The collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe and Ukraine. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science.

The recommended citation for this publication is:

Management, finance, economics: modern problems and ways of their solutions: collective monograph / Zhydovska N., – etc. – International Science Group. – Boston : Primedia eLaunch, 2021. 615 p. Available at : DOI-10.46299/ISG.2021.MONO.ECON.II

TABLE OF CONTENTS

1.	ACCOUNTING REGION AND AUDIT	
1.1	<p>Zhydovska N.¹</p> <p>THE ECONOMIC ESSENCE OF THE COSTS, THEIR RECOGNITION AND DISPLAYING THEM IN ACCOUNTING</p> <p>¹ Department of Accounting and Taxation Lviv National Agrarian University</p>	12
1.2	<p>Долбнєва Д.¹</p> <p>СКЛАДАННЯ ТА ПОДАННЯ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВАМИ УКРАЇНИ НА ОСНОВІ ТАКСОНОМІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ</p> <p>¹ Department of accounting, analysis and control, Ivan Franko National University of Lviv</p>	18
1.3	<p>Косташ Т.В.¹, Михалків А.А.¹</p> <p>ВЛАСНИЙ КАПІТАЛ ПІДПРИЄМСТВА: СУТНІСТЬ, СТРУКТУРИЗАЦІЯ ТА НАПРЯМИ УПРАВЛІННЯ ЯК ОБ'ЄКТА ОБЛІКУ</p> <p>¹ кафедра обліку, аналізу і аудиту, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича</p>	27
2.	DEMOGRAPHY, ECONOMY, SOCIAL POLICY	
2.1	<p>Мишкович О.¹</p> <p>АНАЛІЗ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ ПРОБЛЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ В УКРАЇНІ</p> <p>¹ Ternopil Ivan Puluj National Technical University</p>	50
3.	ECONOMICS OF INDUSTRIES	
3.1	<p>Golubkova I.¹, Levinska T.¹</p> <p>ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОНТЕЙНЕРНИХ ПОТОКІВ У ГЛОБАЛЬНОМУ РИНКУ МОРСЬКОЇ ТОРГІВЛІ</p> <p>¹ Department of Economic Theory and Business Undertakings on a Marine transport, National University "Odessa Maritime Academy"</p>	57

3.2	Сухоставець А.І. ¹ ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ В АГРАРНОМУ СЕКТОРІ ¹ Кафедра економіки і підприємництва Сумський національний аграрний університет	65
3.3	Юрченко В. ¹ , Яровий В. ¹ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНІ МЕХАНІЗМИ УПРАВЛІННЯ ІНФРАСТРУКТУРНИМ РОЗВИТКОМ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ РЕГІОНУ ¹ кафедра готельно-ресторанного та туристичного бізнесу, Херсонський державний університет	74
4.	ECONOMY AND MANAGEMENT OF STATE GRATITUDE	
4.1	Абрамова М.В. ¹ , Слюсаренко М.О. ¹ ВАЖЛИВІСТЬ ОЦІНЮВАННЯ РИЗИКІВ ВОЄННО-ЕКОНОМІЧНОГО ХАРАКТЕРУ ПІД ЧАС ДЕРЖАВНОГО ПЛАНУВАННЯ ¹ Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України	82
4.2	Васьківський Ю.П. ¹ , Васьківська К.В. ² ВЕДЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ ЯК КОНСТРУЮВАННЯ НОВОЇ РЕАЛЬНОСТІ ¹ кафедра теорії і практики журналістики, Львівський національний університет імені Івана Франка м. Львів, Україна ² кафедра публічного адміністрування та управління бізнесом Львівський національний університет імені Івана Франка, Україна; Католицький університет Любелський Івана Павла II, Люблін, Польща	91
4.3	Денисенко М.П. ¹ , Бреус С.В. ² ОСНОВНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ НА РІЗНИХ ІЄРАРХІЧНИХ РІВНЯХ ¹ кафедра економіки та сфери обслуговування, Київський національний університет технологій та дизайну ² кафедра менеджменту та публічного адміністрування, Київський національний університет технологій та дизайну	99
4.4	Потетюєва М. ¹ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ МОБІЛІЗАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ ЕКОНОМІКИ У КРАЇНАХ-ЧЛЕНАХ НАТО ¹ Управління взаємодії з вищим органом та ревізійною комісією Акціонерне товариство «Українська залізниця»	106

4.5	<p>Чизмар І.¹</p> <p>МЕТОДИ АНАЛІЗУ СИСТЕМОГЕНЕЗУ ТА ОНТОГЕНЕЗУ РОЗВИТКУ КІБЕРСПОРТУ В УКРАЇНІ</p> <p>¹ кафедра економіки та фінансів, Мукачівський державний університет, Мукачево</p>	115
4.6	<p>Шпортюк Н.¹</p> <p>ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ОСНОВНИХ НАПРЯМКІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ В АПК</p> <p>¹ кафедра менеджменту і права Дніпровського державного аграрно-економічного університету</p>	130
5.	ENTERPRISE ECONOMICS AND PRODUCTION MANAGEMENT	
5.1	<p>Khoma I.¹</p> <p>FINANCIAL MODELLING OF AN IMPACT OF INVESTMENT MAINTENANCE ON THE CONDITION AND DIAGNOSTICS OF ECONOMIC PROTECTABILITY OF ENTERPRISES</p> <p>¹ Department of Finance, Lviv Polytechnic National University</p>	136
5.2	<p>Polova O.¹</p> <p>DIRECTIONS OF ECOLOGIZATION OF OIL AND FAT INDUSTRY ENTERPRISES</p> <p>¹ Department of Audit and State Control, Vinnytsia National Agrarian University</p>	147
5.3	<p>Voytsekhovska Y.¹, Matviy I.¹</p> <p>THE ORGANIZATIONAL ASPECTS OF IMPROVING THE ENTERPRISE'S INVESTMENT MANAGEMENT</p> <p>¹ Department of Organizational Management, Lviv Polytechnic National University</p>	160
5.4	<p>Zaitseva V.¹, Tsviliy S.¹, Gurova D.¹, Korniienko O.¹, Mamotenko D.¹</p> <p>POSTCORONAVIRUS FORMATION OF TOURIST MICRO-BUSINESS OF THE REGION ON THE BASIS OF ECONOMIC SECURITY</p> <p>¹ Department of Tourism, Hotel and Restaurant Business, National University «Zaporizhzhia Polytechnic»</p>	169
5.4.1	<p>THEORETICAL ASPECTS OF THE FORMATION OF POSTCORONAVIRUS BUSINESS SPACE IN THE REGIONAL SPHERE OF TOURISM ON THE BASIS OF ECONOMIC SECURITY</p>	169
5.4.2	<p>POSTCORONAVIRUS RECOVERY OF BUSINESS ACTIVITY OF MICRO-ENTERPRISES IN THE HOSPITALITY SECTOR OF THE REGION</p>	177

5.4.3	POST-CORONAVIRUS MARKETING POLICY OF RETAINING LOYAL CONSUMERS OF HOTEL AND RESTAURANT PRODUCT	185
5.4.4	DIRECTIONS AND ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC MEANS OF STRENGTHENING THE ECONOMIC SECURITY OF TOURIST MICRO-ENTERPRISES IN THE POST-CORONAVIRUS PERIOD	192
5.5	Sytnyk H. ¹ , Olesenko I. ² METHOD OF ASSESING THE FINANCIAL STABILITY OF THE ENTERPRISE ¹ Department of economics and business finance, Kyiv National University of Trade and Economics ² Department of economics and international relations, Vinnytsia Institute of Trade and Economics of Kyiv National University of Trade and Economics	203
5.6	Блешмудт Д. ¹ ПІДХОДИ ДО ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ОРГАНІЗАЦІЇ ¹ Кафедра маркетингу та управління бізнесом, Національний університет Києво-Могилянська академія	210
5.7	Кирчата І.М. ¹ , Напольських Х. ¹ КАДРОВИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЯК ОСНОВНИЙ ЕЛЕМЕНТ В КАДРОВИЙ ПОЛІТИЦІ ПІДПРИЄМСТВА ¹ Харківський національний автомобільно-дорожній університет	223
5.8	Климчук М. ¹ , Ільїна Т. ¹ , Поляк О. ¹ , Борохович Є. ¹ , Кухарук А. ² КОГНІТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ: СТРАТЕГІЯ, РИЗИК-МЕНЕДЖМЕНТ, ФІНАНСОВІ ІННОВАЦІЇ ¹ Київський національний університет будівництва і архітектури ² Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»	230
5.9	Трусова Н. ¹ , Сакун А. ² , Пристемський О. ² РЕАЛІЗАЦІЯ ПЕРЕТВОРЕНЬ В УМОВАХ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ АГРАРНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ ¹ Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного ² Херсонський державний аграрно-економічний університет	236

6.	FINANCE, PENNILESS AND CREDIT	
6.1	<p>Burdonos L.¹</p> <p>РОЛЬ ВЕНЧУРНОГО ФІНАНСУВАННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ КРАЇНИ</p> <p>¹ SHEE "Pereyaslav-Khmelnytsky GPU named Gregory Skovoroda"</p>	243
6.2	<p>Oleynik O.¹, Railianova V.²</p> <p>FORMATION AND ANALYSIS OF PROJECT CASH FLOWS</p> <p>¹ Dnepropetrovsk State University of Internal Affairs, Senior lecturer at Ukrainian studies and foreign languages; ² Dnepropetrovsk State University of Internal Affairs, PhD, associate professor of social and humanitarian department</p>	250
6.3	<p>Oleynik O.¹, Striuk Y.¹, Shmanatova A.¹, Irchyshyna M.¹</p> <p>THE GROWTH OF SOCIAL CONFIDENCE IN THE ECONOMIC SPHERE IN CONNECTION WITH THE STATED PANDEMIC SITUATION ALL OVER THE WORLD</p> <p>¹ Dnepropetrovsk State University of Internal Affairs, Senior lecturer at Ukrainian studies and foreign languages</p>	258
6.4	<p>Виноградня В.М.¹</p> <p>ДІЯЛЬНІСТЬ БАНКІВ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ</p> <p>¹ кафедра фінансів, обліку і оподаткування ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький ДПУ імені Григорія Сковороди»</p>	264
6.5	<p>Квасницька Р.¹, Доценко І.¹, Вітюк Л.¹</p> <p>СУЧАСНІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ БЮРО КРЕДИТНИХ ІСТОРІЙ В УКРАЇНІ</p> <p>¹ Кафедра фінансів, банківської справи та страхування, Хмельницький національний університет</p>	279
7.	INNOVATIVE ECONOMY	
7.1	<p>Berezovskyi D.¹</p> <p>RESULT-BASED MANAGEMENT AS THE KEY CONCEPT FOR THE DEVELOPMENT IN THE CONTEXT OF THE DIGITALIZATION OF PUBLIC ADMINISTRATION</p> <p>¹ Department of Management and Public Administration, «International Scientific and Technical University» (ISTU) Kyiv.</p>	286

7.2	<p>Farat O.¹, Danko T.¹, Yavorska N.¹</p> <p>РЕАЛІЗАЦІЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ РІШЕНЬ ІЗ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ІННОВАЦІЙНИХ КЛАСТЕРІВ</p> <p>¹ Department of Entrepreneurship and Expertise of Goods,</p>	293
7.3	<p>Melnyk L.¹, Dehtyaroova I.¹, Matsenko O.¹, Kubatko O.¹, Kharchenko M.¹</p> <p>INNOVATIONS AS THE BASIS FOR SOCIO-ECONOMIC TRENDS FORMATION IN THE DIGITAL ECONOMY</p> <p>¹ Department of Economics, Entrepreneurship and Business Administration, Sumy State University</p>	300
7.4	<p>Коненко В.В.¹</p> <p>СТРАТЕГІЯ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА</p> <p>¹ кафедра "Підприємництва та бізнес-адміністрування"</p> <p>Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова</p>	307
7.5	<p>Ніколаєнко І.¹, Новохацька Г.¹</p> <p>КОМЕРЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ РОЗДРІБНОГО ІНТЕРНЕТ-МАГАЗИНУ</p> <p>¹ кафедра маркетингу</p> <p>Навчально-наукового інституту економіки і управління</p> <p>Національний університет харчових технологій</p>	315
8.	INTERNATIONAL ECONOMIC RELATIONS	
8.1	<p>Marekha I.S.¹</p> <p>INTERNATIONAL CORPORATIONS AS A STRONG FORCE FOR ECONOMIC GLOBALIZATION</p> <p>¹ department of International Economic Relations, Sumy State University</p>	326
8.2	<p>Гусенко О.¹</p> <p>РОЗРОБКА СИСТЕМИ ЕКОНОМІКО-МАТЕМАТИЧНОГО МОДЕЛЮВАННЯ У ДОСЛІДЖЕННІ ЗОНИ ВІЛЬНОЇ ТОРГІВЛІ УКРАЇНИ З ЄС</p> <p>¹ Кафедра міжнародних економічних відносин, Одеський національний економічний університет</p>	334

8.3	<p>Михайленко О.¹, Краснікова Н.¹</p> <p>РОЗВИТОК СВІТОВОГО ТА ВІТЧИЗНЯНОГО РИНКІВ ЕЛЕКТРОННОЇ КОМЕРЦІЇ В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ</p> <p>¹ Кафедра міжнародної економіки і світових фінансів, Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара</p>	352
9.	MANAGEMENT	
9.1	<p>Prokudin G.¹, Chupaylenko O.¹, Kozlov A.¹</p> <p>NEW TECHNOLOGIES OF PERSONNEL MANAGEMENT IN CUSTOMS AUTHORITIES</p> <p>¹ Department of International Transportation and Customs Control, Kyiv, National Transport University</p>	421
9.2	<p>Shuienkin V.¹, Zakusylo P.¹, Kharchenko V.¹, Kozachuk V.¹, Havrych H.¹</p> <p>THE DETERMINATION METHOD OF REQUIRED MODERNIZATION LEVEL OF PRODUCTION'S TECHNICAL MEANS AT AN ENTERPRISE</p> <p>¹ Central Research Institute of the Armed Forces of Ukraine, Kyiv</p>	429
9.3	<p>Voronina A.¹</p> <p>THEORETICAL AND METHODOLOGICAL ASPECTS OF RESEARCH AND DEVELOPMENT OF THE ENTERPRISE MANAGEMENT SYSTEM</p> <p>¹ Department of Organization Management and Administration, Dniprovsk State Technical University</p>	437
9.4	<p>Іваницька О.М.¹, Ткачова Н.М.¹, Казанська О.О.²</p> <p>МАРКЕТИНГ В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ: СТРАТЕГІЯ НАЦІОНАЛЬНОГО БРЕНДУ</p> <p>¹ кафедра теорії та практики управління, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»</p> <p>² кафедра маркетингу, Національний авіаційний університет (м. Київ)</p>	445

9.5	Живко З.Б. ¹ , Родченко С.С. ² , Руда І.І. ³ , Боруцька Ю.З. ⁴ , Бойко О.Т. ⁵ ТИПОЛОГІЯ ШАХРАЙСТВА У БАНКІВСЬКІЙ СФЕРІ: СУТНІСТЬ, УМОВИ ВИНИКНЕННЯ ТА РОЗРОБКА ЗАХОДІВ БОРОТЬБИ ¹ кафедра менеджменту, Львівський державний університет внутрішніх справ, ² кафедра фінансів та економічної безпеки, Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова, ³ науковий відділ, Львівський державний університет внутрішніх справ, ⁴ кафедра туризму, Львівський національний аграрний університет ⁵ кафедра іноземних мов та культури мовлення, Львівський державний університет внутрішніх справ	453
10.	MECHANISMS OF REGULATION OF THE ECONOMY	
10.1	Iukhno A. ¹ NORMATIVE MONETARY VALUATION OF INDUSTRIAL LANDS UNDER INFLUENCE OF LOCATION FACTORS ¹ Department of Land Resources Management and Cadastre, Kharkiv National Agrarian University named after V.V. Dokuchaiev	468
10.2	Волківська А. ¹ , Семенюк Т. ¹ , Борис В. ¹ СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ІТЕГРАЛЬНОГО МЕХАНІЗМУ ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ЖИТТЯ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ ¹ Житомирський інститут ПрАТ «ВНЗ «МАУП»	476
11.	MICRO AND MACRO ECONOMY	
11.1	Чечетова Н.Ф. ¹ , Чечетова-Терашвілі Т.М. ² , Лелюк Н.Є. ¹ ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА СТРАТЕГІЧНИХ НАПРЯМІВ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДНЬОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ¹ Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова ² Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця	552
12.	THEORY AND HISTORY	
12.1	Бойко Т. ¹ , Рой В. ¹ , Сахненко О. ¹ , Марчишинець О. ¹ ТИМБІЛДІНГ ЯК ОДИН ІЗ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ В УПРАВЛІНСЬКІЙ ДІЯЛЬНОСТІ КЕРІВНИКА ¹ Полтавський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України	565
	REFERENCES	571

7.4 Стратегія підвищення конкурентоспроможності підприємства

В сучасних умовах активізації глобалізаційних процесів основним показником оцінки економічних позицій підприємств є конкурентоспроможність. Даний критерій дозволяє оцінити лідируючі позиції на ринку, виявити сильні та слабкі сторони, можливості і загрози та сформувані стратегічні напрямки розвитку.

Вчені пропонують розглядати конкурентоспроможність підприємства як мінливу величину під впливом факторів внутрішнього і зовнішнього середовища. Під конкурентоспроможною системою управління підприємством варто розуміти сукупність чинників, що реалізують місію і цілі діяльності, виходячи з вимог зовнішнього та навколишнього середовища та потенційних можливостей підприємства.

Система управління не може існувати поза сферою виробництва і споживання різних матеріальних цінностей. У той же час вона володіє своїми трудовими, матеріальними, енергетичними, інформаційними, фінансовими та іншими ресурсами, за допомогою яких здійснює управлінські рішення і організовує випуск конкурентоздатної продукції. Таким чином, конкурентоспроможність підприємства можна назвати адаптивною системою, так як вона пов'язана з мінливим ринковим середовищем і зростаючими потребами суспільства.

Ступінь конкурентоспроможності підприємства, іншими словами, характер його конкурентної переваги у порівнянні з іншими підприємствами, перш за все, залежить від того, як воно організовує і виконує всі види своєї діяльності.

В табл. 7.4.1-7.4.2 наведена класифікація рівнів управління конкурентоспроможності з позиції двох факторів: залежно від масштабів конкуренції та рівня управління процесами підприємства.

Таблиця 7.4.1

Рівні управління конкурентоспроможністю підприємства залежно від масштабності конкуренції

Рівень управління конкурентоздатністю підприємства	Основні об'єкти управління	Основні результати управління
1	2	3
Нанорівень	Конкурентоспроможність продукції підприємства	Прибутковість, платоспроможність, забезпечення конкурентного маневрування та ін.
Мікрорівень	Конкурентні переваги підприємства та конкурентоспроможність підприємства	Збільшення вартості підприємства, стратегічність управління (формування конкурентних стратегій), інвестиційна привабливість бізнесу, інноваційна діяльність з метою технологічної переваги, тактика забезпечення конкурентоспроможності, адаптивність системи управління, ефективність фінансово-господарської прозорості підприємства, розвиток конкретної сфери конкурентоспроможності підприємства, кількісне і якісне нарощування ресурсного потенціалу підприємства та ін.
	Конкурентоспроможність диверсифікації мережевих структур (кластери, технопарки і т.п.)	Конкурентні та партнерські відносини підприємства з іншими підприємствами, приватними підприємцями, розвиток кластерних структур як інструменту захисту вітчизняних товаровиробників і збереження його ефективності діяльності та конкурентоспроможності
Мезорівень	Конкурентоспроможність галузі	Здатність підприємств створювати обсяг доданої вартості конкретної галузі, підвищення ефективності використання факторів виробництва, забезпечення інвестиційної привабливості галузі, освоєння нових ринків підприємствами галузі
	Конкурентоспроможність регіону, міжрегіональних і міжгалузевих об'єднань	Підвищення ефективності діяльності підприємств учасника мезоекономічних систем

Продовження табл. 7.4.1

1	2	3
Макрорівень	Конкурентоспроможність країни	Здатність країни конкурувати з іншими країнами, рівень її комплексного розвитку, яке визначається якістю життя населення, збільшення частки продукції нових високотехнологічних і наукомістких галузей у валовому внутрішньому продукті, якістю товарів, робіт і послуг, ступенем інтегрованості країни у світове співтовариство, зрілістю політичної та економічної систем і ін.
Мегарівень	Міжнародна конкуренція, що носить інтернаціональний характер	Розвиток діяльності найбільших ТНК, крупних експортерів продукції і імпортерів сировини, обладнання та ін.

Таблиця 7.4.2

Рівні управління конкурентоспроможністю підприємства залежно від рівня управління процесами підприємства

Рівень управління конкурентоздатністю підприємства	Основні об'єкти управління	Основні результати управління
Оперативний	Конкурентоспроможність продукції підприємства	Прибутковість, платоспроможність, забезпечення конкурентного маневрування та ін.
Тактичний	Конкурентні переваги підприємства за тактичний конкурентний період	Тактика забезпечення конкурентоспроможності, адаптивність системи управління, ефективність фінансово-господарської прозорості підприємства, керованість бізнесу
Стратегічний	Конкурентоспроможність підприємства	Збільшення вартості підприємства, стратегічність управління (формування конкурентних стратегій), інвестиційна привабливість бізнесу, інноваційна діяльність з метою технологічного переваги та ін.

Досягнення конкурентоспроможності підприємства неможливе без впровадження системних інновацій, що є запорукою їх успішного розвитку.

Під стратегічною стійкістю конкурентних переваг підприємства розуміється здатність конкурентних переваг забезпечувати стратегічну технологічну конкурентоздатність виробничої системи при мінливому впливі зовнішнього і

внутрішнього середовища.

Для довгострокового розвитку підприємства на основі процесу формування і / або підвищення його конкурентоспроможності необхідно конкретизувати складові (мал. 7.4.1), від яких найбільшою мірою залежить розглянута категорія.

В довгостроковому періоді підвищення стратегічної технологічної конкурентоспроможності можливе за рахунок вирішення наступних завдань:

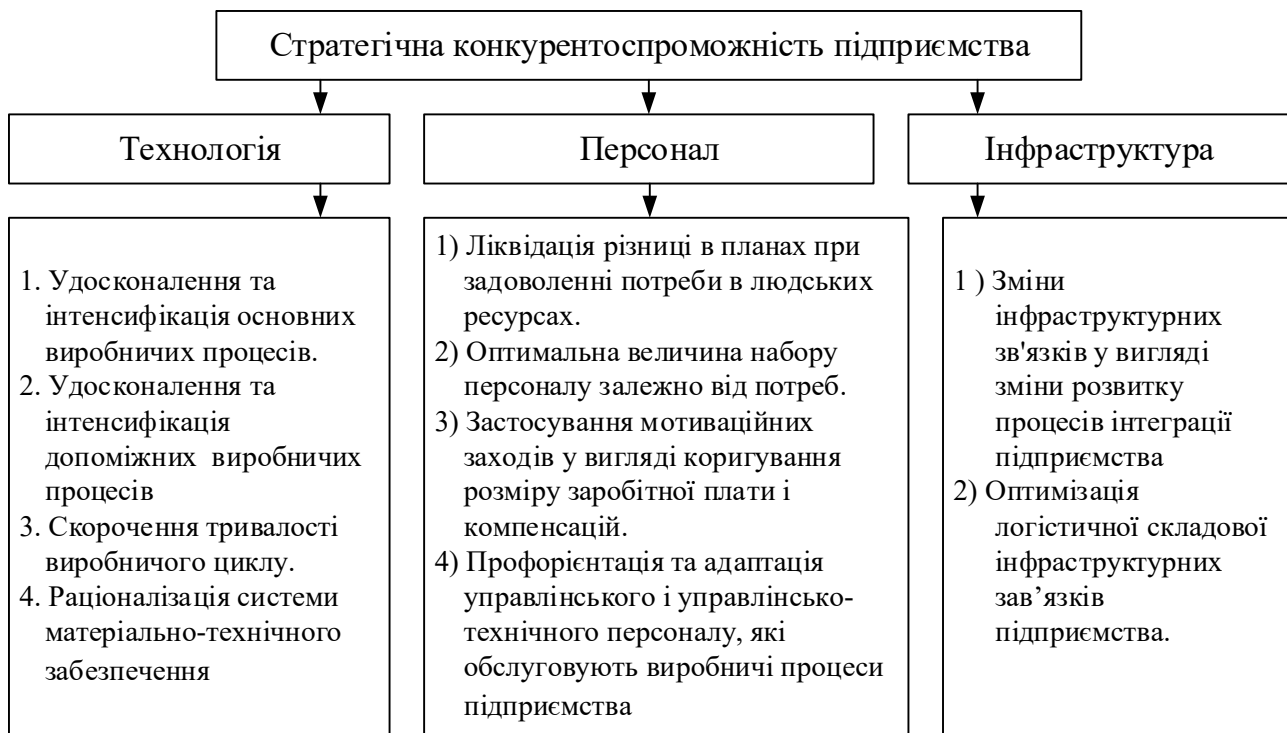
- реорганізації виробничих процесів і освоєння нових технологій;
- підвищення рівня розвитку науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт;
- підвищення якості продукції, що виробляється;
- підвищення ефективності за рахунок змін реорганізації мотиваційно-контрольних аспектів функціональної діяльності персоналу підприємства;
- підвищення якості навчання і залучення кадрів, особливо виробничого персоналу і менеджменту у виробничій системі підприємства;
- зміни підходів до управління підприємством, зокрема, оцінки поточного рівня і перспектив розвитку підприємства.

В якості основи для формування конкурентоспроможності підприємства як ключового інноваційного чинника його довгострокового розвитку, пропонується використовувати такі основні складові:

- 1) інноваційні технології основних та допоміжних процесів виробництва продукції;
- 2) інноваційні технології управління персоналом, обслуговуючим виробництво продукції;
- 3) інноваційні технології інфраструктурних зв'язків підприємства.

Деталізуючи представлену на малюнку 1 схему, необхідно зауважити, що під інноваційно-конкурентними технологіями процесів розуміються нові методологічні підходи організації виробничого процесу на підприємстві, що включають в себе інноваційні технології використання економічних ресурсів усіх видів, а також інноваційні технології засобів праці та інтелектуальні технології.

Малюнок 7.4.1. Складові формування стратегічної технологічної конкурентоспроможності підприємства

Розглянемо кожен із складових процесу формування конкурентоспроможності підприємства докладніше.

1. Подолання виявленої різниці між фактичним і гранично можливим результатом виробничого процесу, рівнем використання технічного оснащення виробничих систем, що може бути досягнуте за рахунок удосконалення та інтенсифікації основних виробничих технологічних процесів підприємства (що забезпечить підвищення продуктивності праці і призведе до зниження собівартості виробленої продукції) шляхом:

1.1 Удосконалення виробництва і його організації в кількісних і якісних показниках; ліквідації недостатності комп'ютеризації виробництва, наприклад, впровадження більшої кількості мікропроцесів, кожен з яких орієнтований на виконання не однієї, а декількох завдань.

1.2 Удосконалення та інтенсифікації допоміжних виробничо-технологічних процесів підприємства (що забезпечить підвищення продуктивності праці і, призведе до зниження собівартості виробленої продукції) за рахунок:

- розробки та впровадження вдосконалених способів використання контрольно-вимірювальних та інших засобів визначення якості і правильності роботи обладнання;
- розробки та впровадження удосконалених методів діагностики і усунення несправностей, регулювання, налагодження, настройки машин, механізмів, приладів, інших технічних пристроїв і об'єктів;
- дослідженнями і їх аналізом кількісних і якісних залежностей між величинами, параметрами, характеристиками технічних об'єктів.

1.3 Скорочення тривалості виробничого циклу (що забезпечить збільшення продуктивності праці і, в наслідку, зниження собівартості виробленої продукції) шляхом:

- організації ритмічної роботи відповідно до графіка;
- ліквідації простоїв в процесах обробки сировини і напівфабрикатів;
- переходом від періодичних процесів виробництві продукції до безперервних;
- раціоналізації розміщення високопродуктивного обладнання;
- раціоналізації системи планово-попереджувального ремонту обладнання;
- комплексної автоматизації та комп'ютеризації виробництва продукції;
- безперервністю транспортних операцій, збільшенням швидкостей переміщення предметів праці;

1.4. Раціоналізацією матеріально-технічного обладнання (задоволення виявленої потреби підприємства в матеріальних ресурсах рекомендується проводити на основі балансу МТО підприємства при обліку залишків і внутрішніх джерел забезпечення), тобто обсягу необхідних матеріальних ресурсів, необхідних:

- для впровадження нової техніки;
- для виготовлення оснащення та інструменту;
- на експлуатаційні і технологічні потреби;
- на створення необхідного заділу незавершеного виробництва;
- на утворення перехідних запасів.

2. Розвитку підприємства за рахунок подолання різниці між існуючим і максимально можливим ефектом діяльності персоналу підприємства, що обслуговує технологічний і управлінсько-технологічний процеси, що може бути досягнуто за рахунок:

2.1 Ліквідації різниці в планах при задоволенні потреби в людських ресурсах.

2.2 Оптимальної величини набору персоналу в залежності від визначеної різниці.

2.3 Застосуванні мотиваційних заходів у вигляді коригування заробітної плати та компенсацій: зміна структури заробітної плати; зміна в розробках компенсацій і пільг з метою мотивації персоналу при виявленні необхідності і можливостей підприємства.

2.4 Проведення профорієнтаційних заходів та адаптація управлінського та управлінсько-технічного персоналу, які обслуговують виробничі процеси підприємства, при виявленні необхідності і можливостей підприємства, шляхом:

- розробки та впровадження програм навчання персоналу;
- розробки та впровадження скоригованих методів просування працівників на інші посади зі зміною ступеня персоніфікованої відповідальності;
- розробки та впровадження програм, спрямованих на необхідний розвиток здібностей та управлінського персоналу і т.д.

3. Розвитком підприємства за рахунок подолання різниці між потенційно ефективною кількістю інфраструктурних зв'язків підприємства та їх фактичною кількістю, в тому числі логістичних, що може бути досягнуто за рахунок:

3.1 Зміни підходів до управління підприємством, зокрема, оцінки поточного рівня і перспектив розвитку з точки конфігурації інфраструктурних зв'язків, тобто у вигляді зміни розвитку процесів інтеграції підприємства з різними агентами економічного середовища.

3.2 Оптимізації логістичної складової інфраструктурних зв'язків підприємства в розмірі виявлених необхідних змін, шляхом:

- оптимізації транспортних витрат (спрямованих на коригування виявленої

різниці шляхом мінімізації транспортних витрат у вигляді раціоналізації транспортних і пов'язаних потоків;

- оптимізації логістики постачання;
- оптимізації складських витрат;
- оптимізації трансакційних витрат.

Таким чином, стратегічну конкурентоспроможність підприємства варто розглядати як узагальнену характери існуючого і потенційно можливого рівнів розвитку в конкурентному середовищі за рахунок виділення груп ресурсів, які використовуються не повною мірою, і можливостей оптимізації їх використання в довгостроковій перспективі за допомогою впровадження комплексу концептуально нових методик мобілізації резервів підприємства.